

W przemyśle bydła stres zwierząt gospodarskich jest jednym z głównych problemów, z jakimi zmagają się producenci. Stresory mogą utrudniać ogólną produktywność i wpływać negatywnie na zdrowie bydła. Cielęta są jeszcze bardziej podatne na niekorzystne skutki stresu. Na szczęście hodowcy mogą podjąć kroki w celu radzenia sobie ze stresem u cieląt, aby zmniejszyć jego szkodliwy wpływ.

Jednym z wielu celów w hodowli cieląt jest zapewnienie im bezstresowego środowiska, które wymaga aktywnego zarządzania podstawowymi potrzebami młodych zwierząt. Te podstawowe potrzeby obejmują: żywność i wodę, schronienie, wygodę, rutynę i zdrowie. Zmiany w którymkolwiek z tych podstawowych obszarów, nawet pozornie niewielkie, mogą spowodować duże różnice w ogólnym stanie zdrowia i samopoczuciu cieląt. Aby ocenić, jak z tymi kwestiami radzi sobie dana farma, warto rozważyć następujące obszary.

Jedzenie i woda

Zawsze oferuj cielętom paszę, która zaspokaja ich potrzeby żywieniowe w zależności od pory roku. W okresach stresu cieplnego lub gdy na zewnątrz jest zimno, zwierzęta potrzebują bowiem dodatkowej energii, aby utrzymać efektywny wzrost i umożliwić organizmowi prawidłowe funkcjonowanie. Jest to ważne na każdym etapie życia zwierząt i odnosi się do siary, preparatu mlekozastępczego, starterów dla cieląt itd. Należy przy tym pamiętać, że preparat mlekozastępczy należy podawać w ilości wystarczającej do utrzymania temperatury ciała cielęcia, podwojenia masy urodzeniowej, odpowiedniego wzrostu po odsadzeniu i uzyskania właściwej odporności.

Od pierwszego dnia woda, a od trzeciego dnia starter dla cieląt muszą być dostępne dla zwierząt przez cały czas. U rosnącej jałówki zaś nigdy nie powinno brakować paszy. Brak jedzenia lub wody przez dłuższy okres może spowodować nagłe, nadmierne spożywanie paszy, co może doprowadzić do wzdęć.

Świeża czysta woda jest równie ważna jak pasza. Nawet jeśli woda zamrznie przez noc, istotne jest, aby cielęta mogły się napić. Często cielęta spożywają więcej paszy w godzinach wieczornych,

Jednym z wielu celów w hodowli cieląt jest zapewnienie im bezstresowego środowiska, które wymaga aktywnego zarządzania podstawowymi potrzebami młodych zwierząt.

między karmieniami mlekiem, ale pobór paszy może zostać ograniczony, jeśli nie mają wystarczającej ilości wody.

Fot. Josera

Lepiej jest ograniczać działanie czynników, które mogłyby wywołać biegunki u cieląt, ale w obliczu pojawienia się takiego problemu, można wesprzeć układ pokarmowy młodego zwierzęcia. Stosując specjalistyczny produkt **Curavit**, łagodzi się przebieg biegunki. Podawanie Curavit, np. do pójła, chroni organizm przed znaczną utratą płynów, która powoduje odwodnienie.

Schronienie i wygoda

Rodzaj schronienia, do którego mają dostęp cielęta, nie musi być wymyślny ani kupowany z katalogu lub od specjalnej firmy. Musi tylko zapewnić zwierzęciu miejsce do wydostania się na zewnątrz, a także powinno być łatwe do czyszczenia. Bierz też pod uwagę, jakiego rodzaju schronienia potrzebują poszczególne grupy wiekowe. Poza rodzajem schronienia, aby zapewnić komfort cielętom, należy uwzględnić wentylację, ściółkę i pogodę.

Zmiana rutyny

Nawet najmniejsze zmiany w rutynie cielęcia mogą powodować stres, który może prowadzić do problemów zdrowotnych, utraty kondycji, a nawet śmierci. Stresory obejmują: zmiany paszy, odstawienie od mleka matki, przenoszenie do kojców, wypalanie rogów, odrobaczanie, skrajne warunki pogodowe lub przenoszenie z kojca pojedynczego do grupowego.

Ograniczenie liczby zmian lub przejść dokonywanych w danym momencie może pomóc w zmniejszeniu stresu cieląt. Na przykład jeśli zmieniasz młodzież miejsce utrzymania, odczekaj kilka dni po przeprowadzce, jeśli musisz także zmienić paszę. Taki sam schemat można zastosować przy odsadzaniu cieląt od mleka i przechodzeniu do pomieszczeń grupowych. W jednym tygodniu pozwól cielętom, aby przystosowały się do nieotrzymywania mleka, a dopiero w następnym je przenieś. Jeśli potrzebne są szczepienia lub usuwanie rogów, nie rób tego w czasie przeprowadzki – porozmawiaj z weterynarzem, aby ustalić

harmonogram, który ograniczy stres zwierząt.

Podstawową zasadą u każdego hodowcy powinno być podejście „jeden czynnik stresowy na tydzień”. Jeśli zmieniasz paszę, odczekaj tydzień, żeby przeprowadzić cielęta do innych pomieszczeń. Jeśli w jednym tygodniu wypalasz rogi, w następnym odrobacz zwierzęta. Zatrudniona obsługa powinna być stała, przy cielętach nie powinni pracować codziennie inni ludzie.

Na ogólny stan zdrowia cieląt i jałówek duży wpływ ma pożywienie, schronienie, komfort i przechodzenie przez poszczególne etapy wzrostu. Gdy zajmiemy się tymi składnikami, z odpowiednim rozplanowaniem wszystkich zabiegów, ograniczymy spadki przyrostów, które mogą występować przy wzmożonym stresie.

JOSERA Curavit jest produktem specjalistycznym, który skutecznie skraca i łagodzi przebieg biegunki. Fot. Josera

Dobra rada!

Następnym razem, gdy będziesz przechodzić przez kojce dla cieląt i jałówek, zatrzymaj się i pomyśl o podstawach. Czy zwierzętom jest wygodnie? Czy mają cały czas paszę i czystą, świeżą wodę? Jak możesz zmniejszyć swój stres, niwelując ich stres? Pod koniec dnia wszyscy chcemy przecież tego samego: zdrowego cielęcia.

Źródła

- Appleby M.C., Mench J.A., Olsson I.A.S., Hughes B.O. (2011). Practical strategies to assess (and improve) welfare. W: *Animal Welfare, Cambridge*, s. 200-214.
- Bach A., Ahedo J., Ferrer A. (2010). Optimizing weaning strategies of dairy replacement calves, *Journal of Dairy Science* 93, nr 1, s. 413-419.
- Hulbert L.E., Moisé S.J. (2016). Stress, immunity, and the management of calves, *Journal of Dairy Science* 99, nr 4, s. 3199-3216.